

Príloha k Stratégii prípravy a riadenia činnosti psychológov
v prípade vzniku krízovej situácie

MINISTERSTVO

PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Stratégia prípravy a riadenia činnosti psychológov v prípade vzniku krízovej situácie

Obsah

1. Úvod	3
1.1. Účel stratégie	3
2. Opis súčasného stavu a stanovenie želaného stavu	5
2.1. Analýza súčasného stavu	5
2.2. Analýza želaného stavu	9
2.2.1. Modul pre identifikáciu rizika	11
2.2.2. Modul psychologickej intervencie	11
2.3. Systém pre určenie osôb v jednotlivých organizáciách rezortu, ktoré budú zodpovedať za realizáciu konkrétnych činností počas krízovej situácie	16
2.4. Evidencia psychológov	16
3. Príprava a vzdelávanie psychológov	17

1. Úvod

Vývoj spoločnosti je predovšetkým v posledných rokoch spojený s nárastom krízových situácií a globálnej pandémie. Okrem toho sa výrazne menia vonkajšie a vnútorné podmienky rozvoja našej spoločnosti, či už ekonomické problémy ľudí vyplývajúce napríklad z pandémie (nezamestnanosť, choroba, ...), rôznych prírodných katastrof, havárií, ale aj podmienky, akými sú psychické, sociálne, duchovné problémy súvisiace s množstvom faktorov (napríklad osamelosť, zlé medziľudské vzťahy, stres, strach).

Tieto problémy sa podieľajú na vytvorení rizikového prostredia a z toho vyplývajúcich krízových situácií a javov pre jednotlivcov, skupiny, ale aj pre celú spoločnosť. Mnohé takto vznikajúce riziká majú psychické súvislosti, čo vyvoláva čoraz naliehavejšiu potrebu schopnosti manažmentu reagovať na krízu v spoločnosti alebo na javy, ktoré ich vyvolávajú.

MPSVR SR na základe zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii“), Metodiky činností jednotlivých subjektov podieľajúcich sa na činnosti Centra sústredeného sociálneho zabezpečenia a metodického usmernenia o zásadách činnosti, personálneho zloženia a materiálno-technického vybavenia Centra sústredeného sociálneho zabezpečenia (ďalej len CSSZ) stanovuje okrem iného cieľ a postupy potrebné na prípravu a riadenie činnosti psychológov organizácií rezortu MPSVR SR v prípade vzniku krízovej situácie.

1.1. Účel stratégie

Účelom stratégie je navrhnutie a príprava procesov, ktoré by efektívne viedli k možnosti identifikovania rizika psychických problémov u zamestnancov a klientov organizácií rezortu MPSVR SR určených za subjekty hospodárskej mobilizácie a ľudí zasiahnutých krízovými situáciami a tým možnosť poskytnutia krízovej intervencie v čo najkratšom čase a najúčinnjším spôsobom. Pri návrhu stratégie sa vychádza zo súčasného stavu a organizačnej štruktúry MPSVR SR, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVR“), centier pre deti a rodiny (ďalej len „CDR“), Inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zdravotným postihnutím (ďalej len „IPR“) a zariadení sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“), pričom by bolo možné v prípade vzniku krízovej situácie v primeranej miere zapojiť ľudské zdroje organizácií rezortu pre zabezpečovanie činností zameraných na zmiernenie dopadov krízovej situácie.

Stratégia si klade za cieľ:

- a) opísať súčasný a navrhnuť želaný stav poskytovania krízovej intervencie,

- b) navrhnuť postupy pre zabezpečenie riadenia činnosti psychológov organizácií rezortu MPSVR SR v krízovej situácii,
- c) nasadenie, zabezpečenie prevádzky a aktualizácie programového vybavenia, ktoré by bolo nápomocné pre samo diagnostikovanie psychického stavu zamestnancov,
- d) spolupracovať v organizáciách rezortu MPSVR SR, ktoré budú zodpovedať za realizáciu jednotlivých činností uvedených v stratégii,
- e) vytvoriť a aktualizovať evidenciu interných psychológov v organizáciách rezortu MPSVR SR aj externých psychológov, s možnosťou operatívneho využitia kontaktov na psychológov schopných poskytnúť krízovú intervenciu v prípade vzniku krízovej situácie,
- f) pripraviť plán vzdelávania psychológov v organizáciách rezortu MPSVR SR a zabezpečiť možnosť kvalitného rozširovania vedomostí a zručností v oblasti spojenej so vznikom krízovej situácie.
- g) vytvoriť podmienky pre zaistenie pravidelného odborného vzdelávania,
- h) vytvoriť systém pre hodnotenie účinnosti odborného vzdelávania psychológov a ďalších činností spojených so zlepšovaním ich zručností.

Výsledkom činností, ktoré stratégia navrhuje, je zabezpečiť počas krízovej situácie dostatočný počet psychológov v organizáciách rezortu MPSVR SR a vytvoriť systém riadenia psychológov tak, aby dokázali účinne poskytnúť krízovú intervenciu ľuďom v krízovej situácii v CSSZ aj mimo neho.

2. Opis súčasného stavu a stanovenie želaného stavu

Pôsobenie najrozličnejších negatívnych javov, ktoré sa vyskytujú v spoločnosti, môže spôsobiť vznik krízovej situácie.

Keď vznikne krízová situácia (napríklad zemetrasenie, pandémia, výbuch obytného objektu), ľudia zvyčajne reagujú intenzívnym prežívaním emócií ako sú napríklad strach o prežitie, strach o blízke osoby, pocity viny nesúvisiace s reálnym zavinením, smútok, panika, popretie, úzkosť, podráždenosť, hnev, agresivita, pocit straty kontroly nad emóciami, neprimerané alebo paradoxné emočné reakcie (ďalej len „traumatizujúce pôsobenie na človeka“). Miera vážnosti dopadov krízovej situácie na spoločnosť a jednotlivca závisí od viacerých faktorov, ako sú intenzita a doba pôsobenia situácie, miera frustračnej tolerancie jednotlivca, kvalita jeho zvládacích mechanizmov a primeranosť stratégií zvládania.

Vznik a pôsobenie traumatizujúceho pôsobenia na človeka sa zvyšuje najmä v prípade vzniku globálnych problémov, ako je aj pandémia COVID -19. Najmä pandémia COVID -19, ktorá nám ukázala, že sme nedostatočne pripravení zvládať krízové situácie globálneho charakteru a procesy, ktoré boli nastavené pre zvládanie udalostí „menšieho“ rozsahu, nepostačovali na jej zvládnutie.

2.1. Analýza súčasného stavu

Do roku 2020 na území Slovenskej republiky vznikali z hľadiska rozsahu len lokálne krízové situácie. Najznámejšími v poslednom období, pri ktorých boli potrební psychológovia organizácií rezortu MPSVR SR boli:

- a) Kolíňany, okres Nitra (dopravná nehoda, november 2019),
- b) Prešov (výbuch a požiar bytového domu, december 2019).

Dá sa konštatovať, že tieto lokálne krízové situácie boli z hľadiska poskytnutia krízovej intervencie zvládnuté bez väčších problémov, a to najmä z dôvodu, že počet dní potrebných pre poskytovanie psychologickéj intervencie bol relatívne krátky a osoby, ktoré potrebovali aj následnú psychologickú pomoc mohli kontaktovať psychológov v organizáciách rezortu MPSVR SR.

Pandémia COVID - 19 mala iný priebeh a ukázalo sa, že počas 1. a 2. vlny táto pandémia zasiahla celkom 644 zariadení sociálnych služieb (ďalej len „zariadení“) v Slovenskej republike. Z hľadiska trvania nejde o relatívne krátku – časovo ohraničenú udalosť, ale o prolongovaný stav bez známeho časového konca. Mimo vzniknutých problémov priamo podmienených vírusom COVID - 19, t.j. zdravotnými problémami vyplývajúcimi z infekcie a z úmrtí, sa ako sekundárny záťažový faktor ukázali protipandemické opatrenia, ako je napríklad uzatvorenie zariadenia počas karantény a taktiež ťažšia dostupnosť štandardnej starostlivosti, vrátane psychologickéj.

Pracovníci zariadení boli počas najhorších dní pandémie vystavení vysokému riziku nákazy, žili v strachu o svoje zdravie aj o zdravie svojich rodinných príslušníkov. Často boli zamestnanci uzavretí v karanténach spolu s klientami na mnoho dní, trpeli neistotou z ďalšieho vývoja situácie, nemohli si čerpať dovolenky a psychicky aj fyzicky si oddýchnuť. Tieto a mnohé ďalšie faktory mohli mať dopad na zhoršenie duševného zdravia a izolácia, ktorú pociťovali, vo veľa prípadoch vyvolala mnohé negatívne emócie.

Ďalším problémom je, že zariadenia nemajú dostatok psychológov, ktorí môžu rýchle a efektívne pomôcť v krízovej situácii a zabezpečiť, aby sa problémy eliminovali alebo aspoň zastabilizovali.

Sekundárne záťažové faktory podieľajúce sa na vzniku traumatizujúceho pôsobenia v krízovej situácii globálneho rozmeru sú:

- a) obmedzovanie a zákaz vychádzania zo zariadení,
- b) obmedzovanie a zákaz návštev blízkych a rodiny v zariadeniach,
- c) obmedzenie voľnočasových aktivít.

Klienti zariadení sú podľa Svetovej zdravotníckej organizácie, ale aj iných inštitúcií tou skupinou, ktorá je vystavená najväčšiemu zdravotnému riziku v prípade nákazy chorobou COVID-19 a ich izolácia v zariadeniach bola najprísnejšia. Klienti majú najväčšie predispozície k tomu, aby podľahli pocitu osamelosti a tento pocit môže vyústiť až do depresie a narušiť ich celkové duševné zdravie a kvalitu života.

Najväčším problémom u psychológov organizácií rezortu MPSVR SR, ktorí mohli byť nápomocní pri riešení situácií v týchto zariadeniach bola nízka koordinovanosť a chýbajúci systém procesu riadenia činnosti, ale aj absencia dostatočného vzdelávania týkajúceho sa krízových situácií, či obavy o vlastnú bezpečnosť. Na základe uvedeného vznikla akútna potreba začať riešiť problematiku prípravy a riadenia činnosti psychológov v oblasti poskytovania krízovej intervencie.

Ukázalo sa, že v prípade globálnej udalosti (COVID - 19) bolo náročné zabezpečenie psychológov pre poskytovanie krízovej intervencie. Jednotlivé organizácie rezortu MPSVR SR majú psychológov zaradených v rámci štátnej alebo verejnej služby a z tohto dôvodu ich koordinácia a efektívne nasadenie bolo komplikované. Pri identifikovaní dôvodu vzniku týchto komplikácií sa ukázali ako určujúce:

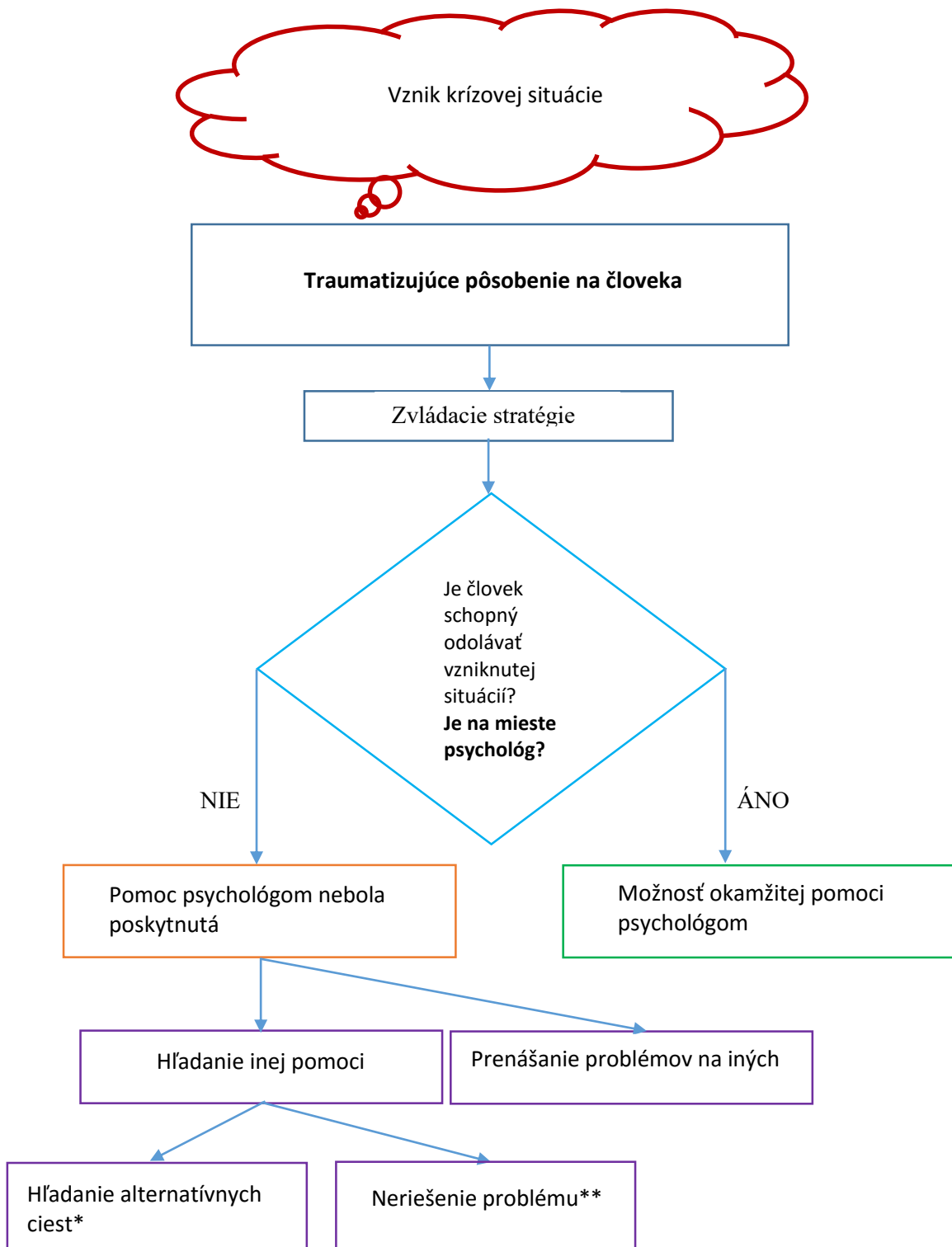
- a) kompetenčne nejasný systém riadenia činnosti psychológov počas krízovej situácie,
- b) chýbajúce systematické vzdelávanie psychológov v krízovej intervencii,
- c) nedostatočné skúsenosti z krízových situácií,
- d) nesystematická koordinácia jednotlivých organizačných zložiek,
- e) neexistujúce metodiky postupov určené pre psychológov ako zvládať krízové situácie väčšieho rozsahu,
- f) nízky záujem psychológov o poskytovanie krízovej intervencie v krízových situáciách z obavy o vlastné zdravie.

Pandémia koronavírusu (COVID-19) a aj krízové situácie mali vplyv na duševné zdravie a prax ukázala, že psychológovia sú nezastupiteľnou súčasťou systému krízového riadenia.

Podľa súčasne vedenej evidencie je počet psychológov v organizáciách rezortu MPVR SR približne 550. Počet psychológov sa mení v závislosti od fluktuácie a od organizačných zmien v organizáciách rezortu MPSVR SR.

Poskytovanie krízovej intervencie psychológmi považuje stratégia za jeden z hlavných faktorov, ktoré pomáhajú ľuďom v krízových situáciách.

Diagram 1: Súčasný stav riešenia psychických dôsledkov krízovej situácie na človeka

* hľadanie iného psychológa, psychiatra, meditovanie, cvičenie jogy, beh, ...

** hľadanie úľavy v alkohole, drogách, omamných látkach, fajčení,...

Diagram 1. Súčasný stav riešenia psychických dôsledkov krízovej situácie na človeka schematicky popisuje informačný tok pomoci. Keď vznikne krízová situácia, človek prežíva vlastné emócie alebo emočný prejav niekoho iného môže ovplyvniť jeho vlastné prežívanie. V závislosti od viacerých faktorov sa u človeka môžu prejaviť symptómy akútnej stresovej reakcie, vtedy hovoríme o zasiahnutom, ktorý potrebuje intervenciu. Ako výhoda sa ukazuje, ak zariadenie má psychológa, ktorý je schopný pravidelne zisťovať úroveň vznikajúcich problémov, riešiť ich a taktiež je schopný aj proaktívne pôsobiť v zmysle prevencie. Túto možnosť využíva približne 8 % zariadení, to znamená, že značná časť zariadení takúto pomoc neposkytuje. Percento obsadenosti psychológov v zariadeniach bolo stanovené na základe údajov, ktoré zariadenia mesačne aktualizujú v informačnom systéme EPSIS JISHM (Jednotný informačný systém hospodárskej mobilizácie. Spracovanie osobných údajov je realizované prostredníctvom špecifického aplikačného programu JISHM s ochrannou známkou EPSIS JISHM).

Na základe uvedeného diagramu súčasného stavu riešenia psychických dôsledkov krízovej situácie na človeka sa ako začiatkový bod stanovuje čas vzniku krízovej situácie. Táto situácia pôsobí na človeka traumatizujúco. Ak osoba nie je schopná traumatizujúcu situáciu svojimi zvládacími mechanizmami ovplyvniť, je vhodné ponúknuť jej odbornú psychologickú intervenciu.

Ak na mieste, kde sa nachádza zasiahnutá osoba:

- je k dispozícii psychológ, poskytne zasiahnutej osobe krízovú intervenciu (zastabilizovanie),
- nie je k dispozícii psychológ, krízovú intervenciu poskytne psychológ z inej organizácie rezortu MPSVR SR.

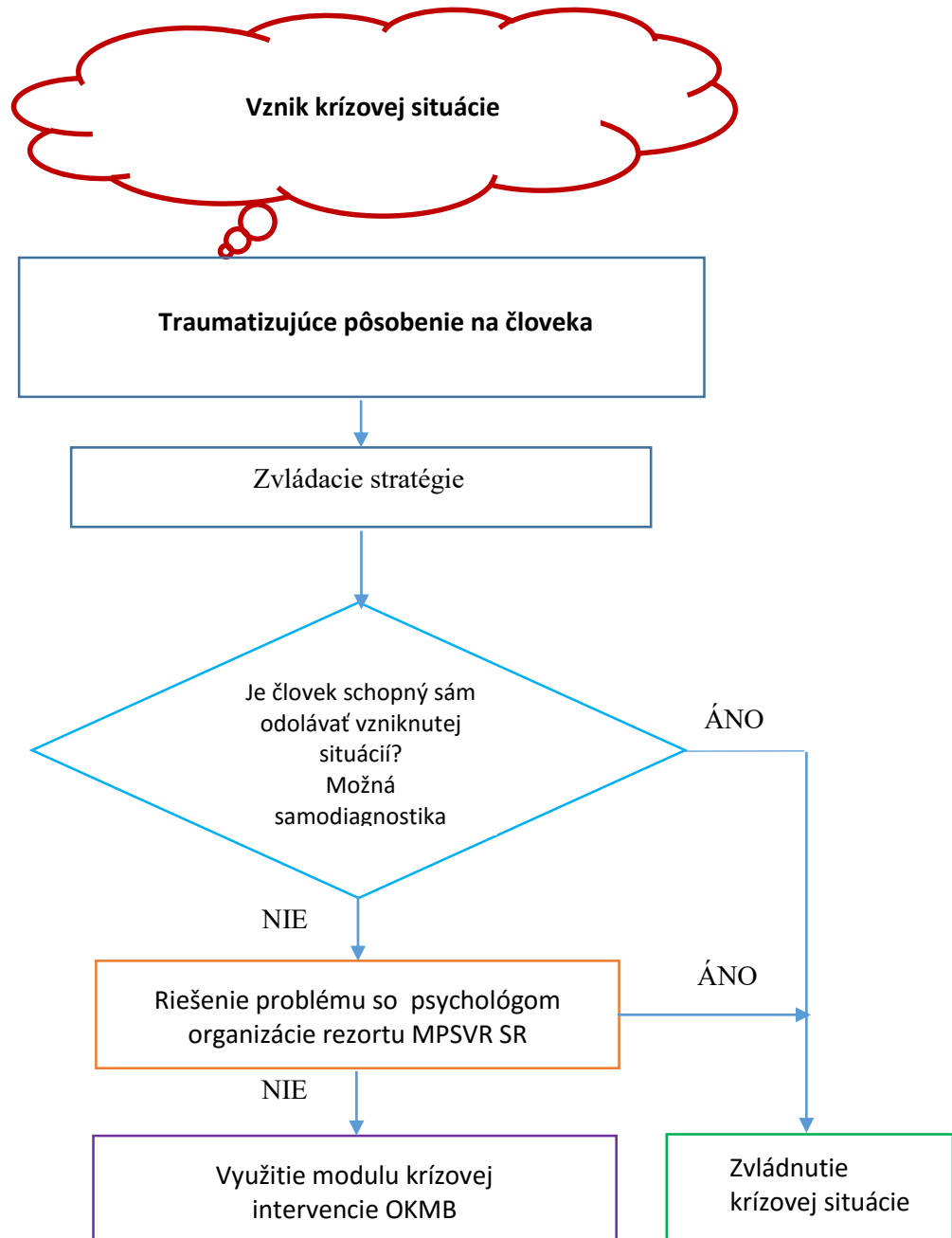
2.2. Analýza želaného stavu

Na základe analýzy súčasného stavu v pôsobnosti MPSVR SR sa ako najväčšie problémy v prípade vzniku krízovej situácie pre psychologickú oblasť stanovili:

- a) nedostatočný počet inštitúcií, ktoré majú psychológov,
- b) nezáujem alebo pasivita zasiahnutých osôb riešiť svoje problémy,
- c) nemožnosť využitia základnej diagnostiky, ktorá anonymne poukáže na možnú úroveň stúpajúceho stresu, prípadne na jeho zvyšovanie,
- d) neexistencia strešného orgánu, ktorý by koordinoval činnosti v oblasti psychológie v prípade vzniku krízovej situácie,
- e) absencia systému vzdelávania psychológov v oblasti poskytovania krízovej intervencie.

Zo strany stratégie nie je zámerom a nie je prakticky možné, navrhnúť riešenie pre horeuvedené body a) a b) a z tohto dôvodu pri stanovení predpokladaného stavu sa bude stratégia zaoberať len bodmi c) až e).

Diagram 2: Želaný stav riešenia psychických dôsledkov krízovej situácie na človeka

Procesy krízovej situácie, kedy človek prežíva vlastné emócie alebo ho ovplyvňuje emočný prejav niekoho iného, sú plne totožné s popisom analýzy súčasného stavu. Pre možnosť pomenovania alebo zistenia negatívneho pôsobenia na človeka sa do diagramu cieľového stavu vložil modul, ktorý by umožnil samodiagnostiku psychického stavu.

Výsledkom činností podľa diagramu bude zvládnutie krízovej situácie zasiahnutej osoby, prípadne pomoc pri eliminácii traumatizujúceho pôsobenia na prijateľnú úroveň.

2.2.1. Modul pre identifikáciu rizika

Pre potreby identifikácie rizika sa navrhuje použiť aplikácia na samodiagnostiku StressHelp.

Aplikácia umožňuje sledovať psychický stav psychológov, ktorí poskytli krízovú intervenciu v záťažovej situácii.

Táto aplikácia má 5 funkcií: možnosť odmerať svoj psychický stav z pohľadu

- úzkostnej symptomatológie,
- depresie,
- stresu,
- burn-out syndrómu,
- posttraumatickej stresovej poruchy.

V aplikácii sa nachádzajú screeningové dotazníky (po vyplnení semafor vyhodnotí, či je potreba svojpomoci alebo odbornej pomoci, červená farba na semafore znamená vyhľadať odbornú pomoc), edukácia (popis rýchlych príznakov), rýchla pomoc (je časť, ktorá je zameraná na základné techniky- vrátane Mindfulness cvičení- spĺňajúce princípy Evidence Based Mediciny), a kontakty na psychológov podľa miesta určenia.

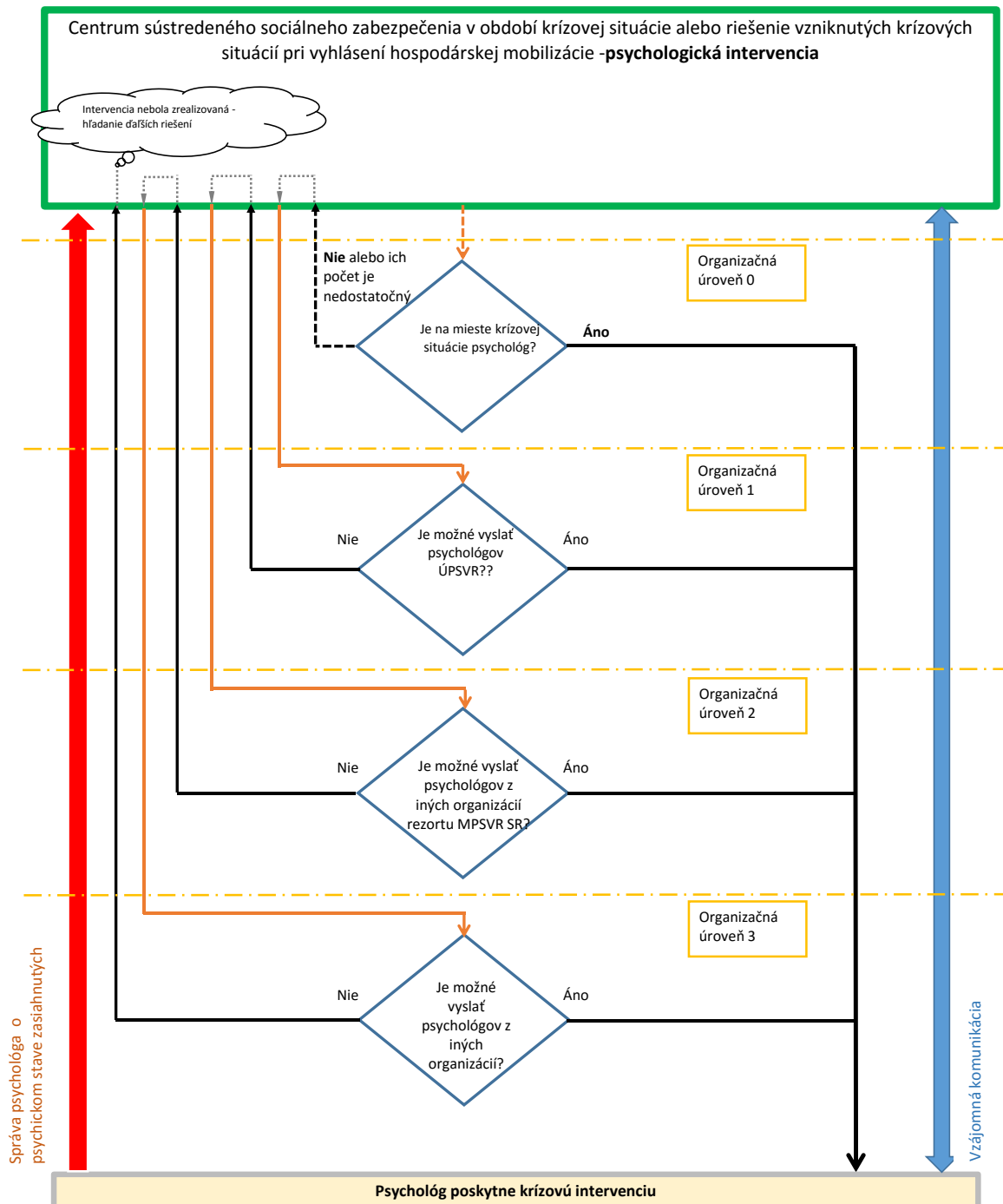
Princíp aplikácie je postavený na tom, aby včas zachytil rozbiehajúcu sa symptomatológiu u psychológov a včasnou intervenciou zabránili neskorším možným škodám.

Samotné rozhodnutie využiť odporúčané techniky a kontakty na vyhľadávanie pomoci je už na danej osobe, ktorá StressHelp použila.

2.2.2. Modul psychologickej intervencie

Modul psychologickej intervencie sa realizuje z pozície MPSVR SR a jeho zámer sa vykonáva aj v rámci organizácií rezortu MPSVR SR. Odporúča sa nasledovná organizačná štruktúra krízového riadenia a tok informácií v nej.

Informačný tok pre zabezpečenie psychologickkej pomoci v prípade vzniku krízovej situácie

2.2.2.1. Krízová situácia v zariadení sociálnych služieb ako subjektu hospodárskej mobilizácie

Pri vzniku krízovej situácie v zariadení sociálnych služieb sa odporúča:

Odbor krízového manažmentu a bezpečnosti (ďalej len „OKMB“) osloví k spolupráci riaditeľov alebo iné kompetentné osoby (ďalej len „riaditeľov“) na základe:

1. mimoriadneho hlásenia,
2. vyžiadania od zariadenia sociálnych služieb (ďalej len „ZSS“)
3. informácie od pracovníka OKMB,
4. iného relevantného dôvodu.

Ak zariadenie je subjektom hospodárskej mobilizácie, tak:

OKMB zistí, či zariadenie, v ktorom vznikla krízová situácia pracuje psychológ, ktorý je spôsobilý poskytnúť krízovú intervenciu:

- a) Ak áno, zaškolený psychológ pomocou krízovej intervencie zastabilizuje personál alebo klientov.
- b) Ak nie, OKMB odporúča najskôr kontaktovať:
 1. riaditeľov iných zariadení sociálnych služieb, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov (Úroveň 0).
Ak nemajú, OKMB osloví:
 2. riaditeľov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov z Referátu poradensko- psychologických služieb (Úroveň 1).
Ak nemajú, OKMB osloví:
 3. riaditeľov ostatných organizácií rezortu MPSVR SR, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov (Úroveň 2).
Ak nemajú, OKMB osloví:
 4. fyzické a právnické osoby, ktoré sú schopné poskytovať krízovú intervenciu (Úroveň 3).
Ak nie sú k dispozícii také osoby, OKMB hľadá ďalšie riešenia.
- c) Ak áno, ale je potrebná ďalšia pomoc, tak postupuje podľa vyššie uvedeného popisu (2.2.2.1.b)

Riaditeľ dá psychológovi pracovnú úlohu. Psychológ môže kontaktovať krízového manažéra- psychológa pre spresnenie informácií a úloh.

Psychológ potom kontaktuje riaditeľa/vedenie zariadenia, doplní si informácie a dohodne ako bude prebiehať krízová intervencia v zariadení.

Psychológovia vykonávajú krízovú intervenciu mimo ohniska (v ohnisku), kde vznikla krízová situácia.

Psychológ informuje krízového manažéra - psychológa OKMB o stave klienta/klientov alebo zamestnanca/zamestnancov v zariadení v deň poskytovania krízovej intervencie formou telefonickou alebo písomnou a po ukončení napíše správu, ktorú odošle krízovému manažérovi - psychológovi OKMB.

Psychológ sa dohodne s vedením zariadenia, či tam ešte je potrebná psychologická krízová intervencia. Ak:

- áno, psychológ v presne stanovenom čase (ako sa s vedením zariadenia dohodne) bude poskytovať krízovú intervenciu aj naďalej a ukončí ju až vtedy, keď uzná, že v zariadení je stav stabilizovaný a pošle správu na OKMB, krízovému manažérovi - psychológovi.
- nie, pošle správu na OKMB, krízovému manažérovi - psychológovi najneskôr deň po skončení poskytovania krízovej intervencie.

2.2.2.2. Krízová situácia v ostatných subjektoch hospodárskej mobilizácie

Pri vzniku krízovej situácie v ostatných subjektoch hospodárskej mobilizácie sa odporúča:

OKMB osloví k spolupráci riaditeľov alebo iné kompetentné osoby (ďalej len „riaditeľov“) na základe:

1. mimoriadneho hlásenia subjektu hospodárskej mobilizácie,
2. informácie od pracovníka OKMB,
3. iného relevantného dôvodu.

Ak subjekt hospodárskej mobilizácie (ďalej len subjekt) má problém:

OKMB zistí, či riaditeľ subjektu, v ktorom vznikla krízová situácia má psychológa, ktorý je spôsobilý poskytnúť krízovú intervenciu:

- a) Ak áno, zaškolený psychológ pomocou krízovej intervencie zastabilizuje personál alebo klientov.
- b) Ak nie, OKMB odporúča najskôr kontaktovať:
 1. riaditeľov ÚPSVR, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov z Referátu poradensko- psychologických služieb (Úroveň 1).
Ak nemajú, OKMB osloví:
 2. riaditeľov iných organizácií MPSVR SR, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov (Úroveň 2).
Ak nemajú, OKMB osloví:
 3. fyzické a právnické osoby, ktoré sú schopné poskytovať krízovú intervenciu (Úroveň 3).
Ak nie sú k dispozícii také osoby, OKMB hľadá ďalšie riešenia.
- c) Ak áno, ale potreboval by pomoc, tak postupuje podľa vyššie uvedeného popisu (2.2.2.1.b)

Riaditeľ dá psychológovi pracovnú úlohu. Psychológ môže kontaktovať krízového manažéra - psychológa pre spresnenie informácií a úloh.

Psychológ kontaktuje subjekt, doplní si informácie a dohodne ako bude prebiehať krízová intervencia v zariadení.

Psychológovia vykonávajú krízovú intervenciu mimo ohniska (v ohnisku), kde vznikla krízová situácia.

Psychológ informuje krízového manažéra - psychológa OKMB o stave klienta/klientov alebo zamestnanca/zamestnancov daného subjektu v deň poskytovania krízovej intervencie formou telefonickou alebo písomnou a po ukončení napíše správu, ktorú odošle krízovému manažérovi - psychológovi OKMB.

Psychológ sa dohodne s vedením inštitúcie, či tam ešte je potrebná psychologická krízová intervencia. Ak:

- áno, psychológ v presne stanovenom čase (ako sa s vedením daného subjektu dohodne) bude poskytovať krízovú intervenciu aj naďalej, a ukončí ju až vtedy, keď uzná, že je stav stabilizovaný a pošle správu na OKMB, krízovému manažérovi - psychológovi.
- nie, pošle správu na OKMB, krízovému manažérovi - psychológovi najneskôr deň po skončení poskytovania krízovej intervencie.

2.2.2.3. Zriadenie CSSZ

Zriadenie CSSZ vychádza z metodického usmernenia¹ a z metodiky činnosti²
Pri vzniku krízovej situácie, kde sa zriaďuje CSSZ sa odporúča postupovať:

OKMB osloví k spolupráci riaditeľov alebo iné kompetentné osoby (ďalej len „riaditeľov“) na základe:

1. mimoriadneho hlásenia,
2. informácie od pracovníka OKMB,
3. na základe iného relevantného dôvodu.

- OKMB osloví:
 1. riaditeľov ÚPSVR, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov z Referátu poradensko- psychologických služieb (Úroveň 1).

Ak nemajú, OKMB osloví:
 2. riaditeľov iných organizácií rezortu MPSVR SR, ktorí sú v blízkosti ohniska krízovej situácie a majú k dispozícii zaškolených psychológov (Úroveň 2).

Ak nemajú, OKMB osloví:
 3. fyzické a právnické osoby, ktoré sú schopné poskytovať krízovú intervenciu (Úroveň 3).

Ak nie sú k dispozícii také osoby, OKMB hľadá ďalšie riešenia.

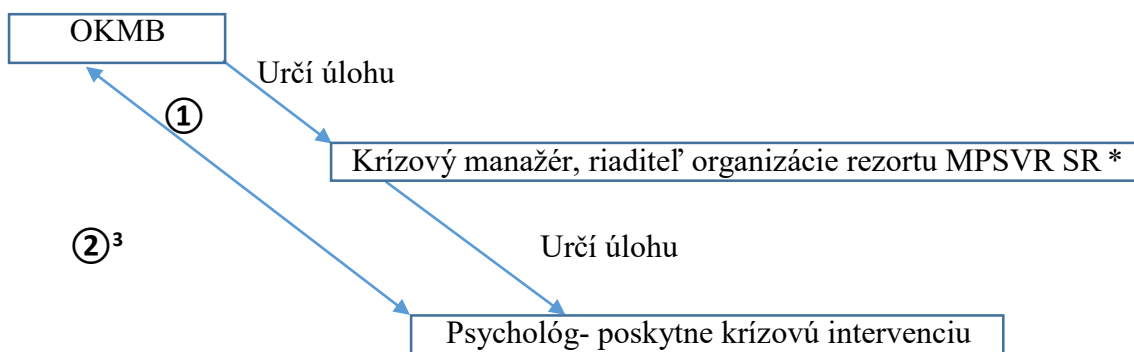
Psychológ v rámci CSSZ poskytuje psychologickú krízovú intervenciu zasiahnutým osobám.

Psychológ informuje krízového manažéra - psychológa OKMB o stave zasiahnutých osôb v deň poskytovania krízovej intervencie telefonickou alebo písomnou formou a po ukončení napíše správu, ktorú odošle krízovému manažérovi - psychológovi OKMB.

¹ Číslo 16053/2014-M_OKMB,

² Číslo: 16243/2014-M_OKMB

2.3. Systém pre určenie osôb v jednotlivých organizáciách rezortu, ktoré budú zodpovedať za realizáciu konkrétnych činností počas krízovej situácie

* všetci riaditelia, krízoví manažéri alebo nimi poverené osoby podľa článku 1, ods. 6 písmeno b) až d) Stratégie

Ak nastane krízová situácia a je zriadené CSSZ alebo je inštitúcia subjektom hospodárskej mobilizácie, postupuje sa podľa zákona č. 179/2011 Z. z o hospodárskej mobilizácii. Riaditeľ OKMB alebo ním poverená osoba dá príkaz riaditeľom vyslať psychológa/psychológov na miesto určenia k zasiahnutým osobám. Riaditeľ vyšle psychológa/psychológov a psychológ vykoná krízovú intervenciu a zašle správu na OKMB krízovému manažérovi - psychológovi. Uvedená činnosť sa považuje pre psychológa ako služobná cesta. Náklady vynaložené na služobnú cestu sú hradené z rozpočtu vysielajúcej organizácie.

Činnosť psychológa v krízovej situácii je krátkodobá a maximálna doba trvania je 14 dní. V prípade mimoriadnej krízovej situácie je možné predĺžiť činnosť psychológa o 7 dní.

2.4. Evidencia psychológov

Pre potreby stratégie prípravy a riadenia činnosti psychológov v prípade vzniku krízovej situácie bude vedená evidencia interných psychológov s ich identifikačnými údajmi (najmä zariadenie, meno, priezvisko, miesto výkonu, meno a kontakt nadriadeného, absolvované školenia v krízovej intervencii) a evidencia externých psychológov. Táto evidencia bude spravovaná centrálné OKMB.

① vzájomná komunikácia medzi psychológom a krízovým manažérom- psychológom OKMB

②³ psychológ pošle správu krízovému manažérovi - psychológovi

3. Príprava a vzdelávanie psychológov

V rámci stratégie je plánovaný aj systém vzdelávania psychológov. Tento systém vzdelávania bude realizovaný najmä v období mimo krízovej situácie a zabezpečenie systému vzdelávania sa bude riešiť v samostatnom dokumente.

Cieľom vzdelávania psychológov je zabezpečiť možnosť kvalitného rozširovania vedomostí a zručností v oblasti spojenej so vznikom krízovej situácie.

Vzdelávanie psychológov sa bude realizovať v týchto oblastiach:

- poučenie psychológov o ich povinnostiach v čase krízovej situácie,
- potrebné teoretické a praktické vzdelávanie psychológov.

Príprava psychológov počas krízovej situácie je rozdelená:

- Základné vzdelávanie, ktoré je povinné a musí byť zrealizované najneskôr do 3 mesiacov od nástupu do pracovného pomeru. Základné vzdelávanie je hradené z financií organizácie.
- Špecifické vzdelávanie je takisto povinné a musí byť zrealizované každých 5 rokov. Špecifické vzdelávanie je hradené z rozpočtu OKMB.
- Špecializované vzdelávanie na dobrovoľnej báze sa realizuje každý rok. Toto vzdelávanie je hradené z rozpočtu OKMB.

Osoba zodpovedná za prípravu, realizáciu plánu vzdelávania psychológov a hodnotenie vzdelávania v oblasti krízového manažmentu je krízový manažér - psychológ OKMB.